

DE STER

HALFMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT VAN DE
HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OPGERICHT IN 1896

Heere! ik heb lief de woning van Uw huis, en de plaats des tabernakels
Uwer eere.

Psalm 26:8.

1 MAART 1931

No. 5

36e JAARGANG

Een Chineesche tempel in Utah.

TEMPELBOUWERS.

Niet de daden, hier verricht,
 Niet de tempels, hier gesticht,
 Spreken tot het nageslachte.
 De eeuwen sloopen tempelsteen,
 Duurzaamheid vindt men alleen
 In het rijk van de gedachte.

Zoo rijm ik een anoniemen Engelschen dichter na. Met dat al dringt zich de gedachte naar voren, dat bijv. de graftempel van een Oud-Egyptisch vorst nog al eens van zich heeft laten hooren!

Bij de Laterdaagsche heiligen of „Mormonen” zijn tempels geen plaatsen voor gewone openbare bijeenkomsten, maar heilige gebouwen, toegewijd voor de plechtigste ceremonieën van hun wijze van aanbedding, waarvan de tempel een zichtbaar symbool is. Zooals andere richtingen kerkgebouwen stichten: kapellen, synagogen, kathedralen, zoo bouwt ook de Mormoonsche kerk hare bedehuizen. En naar verhouding in grooter getalen dan niet-Mormonen. Maar die Godsgebouwen zijn voor de gewone stichtelijke samenkomsten, de geregelde kerkdiensten en Zondagsschooloefeningen. De tempels zijn daar niet voor. Daarin wordt een aparte arbeid verricht, grootendeels een plaatsvervangend werk voor de afgestorvenen.

Dit tempelwerk, deze arbeid voor de dooden, steunt op moderne openbaring. Het is de dure plicht van alle kerkleden — en een groot voorrecht tevens — voor de zaligheid hunner dooden: overleden verwanten en vrienden, te werken: zóó te leven, dat zij die afgestorvenen waardiglijk kunnen vertegenwoordigen bij heilige plechtigheden, die alleen in gewijde tempelzalen kunnen voltrokken worden.

De Laterdaagsche kerk leert dat een overledene, een ontlichaamde geest, de verkondiging van het evangelie hooren kan in het hiernaamaals. Hij kan gelooven, kan zich bekeeren, kan zich ontkelen in de geestenwereld.

„Want daartoe is ook den dooden het evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mensch in het vleesch, maar leven zouden naar God in den Geest” (1 Petrus 4:6. Vergelijk 1 Petr. 3:18 en 19.)

Het wordt niet geleerd, dat een op aarde voltrokken plechtigheid een afgestorvene baten zal als die afgestorvene onbekeerd en dientengevolge onwaardig is. Evenmin dat die geest daar ginder in het uitoefenen van zijn vrijen wil belemmerd wordt. Hij is volkomen vrij in zijn keuze: hij kan den tempeldienst, voor hem verricht, aannemen of verwerpen: precies zooals men hier op aarde de Evangelieboodschap kan aanvaarden of afwijzen.

Men splitst de tempelplechtigheden in vier afdeelingen:

1. De Doop voor de Dooden.
2. Opname in de Priesterschap en bijbehorende Begiftigingen.
3. Het Huwelijkszegel.
4. Ander Zegelwerk.

De doop voor de dooden.

De doop voor de dooden is volgens de Mormonen de ware oplossing van het vraagstuk waarvoor bijv., volgens de traditie, koning Radbout eens stond. De man (wie herinnert het zich niet uit de schoolboeken?) zou gedoopt worden, stond reeds met één been in het water, toen hij vroeg: „Als ik nu gedoopt word, kom ik eenmaal in den Christenhemel; waar zijn echter m'n vaderen?” De zending zou geantwoord hebben: „Ja . . . (het hooge woord moest er uit) . . . die zijn in de hel!” Waarop Radbout ongedoopt bleef. Liever bij zijn roemruchtige voorzaten, wààr dan ook, dan bij het „armzalige hoopje geredden” in de hemelsche gewesten!

Radbouts voorlichter was, van Mormoonsch standpunt, een gebrekkig voorlichter. Had die zending de volle waarheid geweten, dan had hij de evangelieprediking in de geestenwereld genoemd. Radbouts voorvaders zouden niet voor eeuwig in het duister blijven. Het licht der waarheid zou hen bereiken daar aan gene zijde. En de waarheid zou hen vrijmaken. Radbout had èn voor zichzelf en voor de overledenen ondergedompeld kunnen worden *) en had mogen hopen op eventueele vereeniging met het voorgeslacht. Dat had men hem moeten duidelijk maken.

In verband hiermee schreef ik indertijd een „rijmpreekje”. Rijmpreekje: het woord sluit alle dichterlijke pretenties uit.

Er is een snaar in mijn gemoed,
Die gij o Radbout, trillen doet,
Hoelang ge ook zijt gestorven.
Mij dunkt ge hebt u met uw woord
Omtrent uw keus van geestenoord
Een eere naam verworven.

Een hemel waar hem niet verwacht
Ontmoeting met het voorgeslacht,
Waar niemand hem zal kennen —
Zoo'n hemel, zij die nog zoo schoon,
Bekoort geen ronden Friezenzoon:
Dan liever naar gehenna!

*) Aangenomen natuurlijk, van Mormoonsch standpunt, dat de prediker een bevoegd dooper was. En dat het doopen voor de dooden in de open lucht mocht plaats hebben. In de dagen hunner armoede mochten de Laterdaagsche heiligen den plaatsvervangenden doop in de rivier voltrekken. In de moderne openbaringen staat dit: »Ik sta u een voldoende tijd toe om Mij een huis te bouwen, en gedurende dien tijd zullen uwe doopen Mij aannemelijk zijn. Doch ziet, aan het einde van dezen tijd zal het doopen voor uwe dooden (in de rivier) Mij niet aannemelijk zijn.»

Heil, Radbout, heil! Was ook verward
 Je Friezenkop, je kinderhart
 Was onberispelijk zuiver.
 Ik zeg 't je na: als ik misschien
 Daar ginds mijn moeder niet zou zien,
 Noch de anderen, ik huiver . . .

Ik huiver voor zoo'n eeuwigheid!
 Is daarentegen mij bereid
 Een samenzijn, daar ginder,
 Met vader, moeder, dierbrenschaar,
 Mijn harte zegt: m'n plaats is daar,
 Al is die plaats wat minder.

Want streef ik naar de Hoogste Gloor,
 M'n harte klopt met warmte voor
 Familie-kring en vrienden.
 En 'k vraag u: welk rechtvaardig man
 Een hemel tegemoet zien kan,
 Waar hij die niet zou vinden?

En 'k zeg: Wie, voor verleiding doof,
 Met onbewegelijk geloof
 't Oog op de Hemelstad houdt,
 Maar misschien zóó nooit had gedacht
 Aan vriendenkring en voorgeslacht,
 Die leere 'n les van Radbout!

Zooveel over den doop voor de dooden, die, evenals de gewone Mormoonsche doop, is het symbolisch begraven van den ouden mensch, een bad der wedergeboorte, waaruit de doopeling verrijst tot een nieuw leven. Anders kon deze plechtigheid beter ongedaan blijven. In den waren geest nageleefd echter is de doop in de oogen van het Laterdaagsche volk een redmiddel, de pendant van Noachs ark (1 Petr. 3:21):

„Hiervan is het tegenbeeld, dat u redt, de doop, die niet bestaat in de verwijdering van lichamelijke onreinheid, maar die een vraag is van een goed geweten tot God.”

De doop voor de dooden, zooals ik reeds zeide, steunt op moderne openbaring. Wil men bijbelbewijs of tenminste een zinspeling op het gebruik, dan leze men 1 Corinthe 15:29.

„Wat zullen anders zij uitwerken, die zich ten bate van de dooden laten doopen! Indien in het geheel geen dooden opgewekt worden, wat laten zij zich dan voor hen doopen?”

Begiftigingen.

De bekeerling die den waterdoop en den hooger Geestesdoop (handoplegging van gezagdragers voor de gave des Heiligen

Geestes) ondergaan heeft, kan naderhand zelf gezagdrager worden: priesterschaphouder. Die begiftiging brengt geen aardsche eer mede, maar is een macht tot stichting (2 Cor. 10:8). Wil de plaatsvervanger in den tempel verder gaan dan het doopvont dan krijgt hij eerst priesterlijke macht. De vrouwen deelen hierin met hare echtgenooten, maar worden niet verordineerd. Er is echter geen enkele phase van de tempelbegiftiging waarin de vrouw niet met den man gelijk staat. Tot de hoogere ritueele handelingen wordt wel-is-waar de ongetrouwde vrouw niet toegelaten, maar de vrijgezel evenmin. De begiftigingsgebruiken omvatten beloften van kuisheid, naastenliefde, verdraagzaamheid en reinheid, benevens devotie aan de zaak der waarheid en toewijding aan hooge idealen.

Het echtelijk zegel.

Voor den devoten Mormoon is de binnen tempelmuren voltrokken huwelijksplechtigheid de eenige volmaakte echtvereeniging. Het burgerlijk huwelijk wordt ten volle erkend met al zijn verplichtingen, maar wordt beschouwd als een band die alleen voor dit leven bindt. Het Mormoonsche of Celestiale huwelijk strekt verder, zoo gelooven de volgelingen van Joseph Smith. Die vereeniging is „voor tijd en eeuwigheid”. Een andere phase, maar een ondergeschikte, was vroeger de meervoudige echt, nu afgeschaft. De hoofdzaak was vroeger, en is heden nog, de eeuwige duur van het echtverbond, een eenigszins revolutionair leerstuk. De verhouding der sexen is heilig, staat in heiligheid naast het leven zelf.

Ander zegelwerk.

De vereeniging onder het zegel van hemelgezagdragers omsluit den geheelen familiekring. Kinderen van niet-tempelsch gehuwden worden aan de ouders verzegeld nadat vader en moeder aan elkander verzegeld zijn in den eeuwigen echt. Dit geldt ook voor overleden ouders en overleden kinderen, alleen met dit verschil dat de verzegeling dan bij plaatsvervanging geschiedt.

Tempelbouw.

Na deze verklaring van het Mormoonsche tempelwerk zal de lezer het beter begrijpen als hij leest dat de Laterdaagsche heiligen een groot aantal bedehuizen of kapellen hebben, maar slechts negen tempels. In het geheel zijn er elf door hen gebouwd, maar twee werden opgericht in streken waaruit hunne vervolgers hen verdreven hebben. Het allereerste Laterdaagsche tempelgebouw werd in 1836 te Kirtland, Ohio, ingewijd, zes jaar na het oprichten der Kerk.

Dat gebouw beantwoordt niet langer aan zijn doel. In de dagen der vervolging ging het in andere handen over.

Het tweede stond te Nauvoo, Illinois, en werd in 1846 toege-

wijd. Twee jaar later werd het door een brandstichter vernield. De muren, die waren blijven staan, woelen twee jaar daarna bij een storm om. Heden is er niet een steen op een anderen gelaten van dit prachtgebouw, dat bijna een millioen dollar kostte.

Verreweg de grootste en prachtigste der Mormonentempels is die te Salt Lake City, de Zoutmeertempel geheeten. Daarover werd 40 jaren gewerkt (zoo dadelijk meer over dit gebouw), maar in dien tijd werden er nog drie andere tempelgebouwen opgericht in den Mormonenstaat. De eerste te St. George, de tweede te Logan en de derde te Manti. De St. George-tempel, van rooden zandsteen gebouwd, werd in 1877 toegewijd. In datzelfde jaar werd de eerste steen van den Logan-tempel gelegd. De inwijding had plaats in 1884. Vier jaar later werd de Manti-tempel ingewijd, een ander voortreffelijk gebouw.

In November 1919 werd er een tempel toegewijd op het eiland Oahu, Hawaii. Die tempel staat op een hoogte vanwaar men een onbelemmerd uitzicht heeft over den oceaan. De bouwtrant is die van een Grieksch kruis. Dit gebouw heeft geen torens. Allerlei tropische planten versieren den tempelhof.

De eerste Mormoonsche tempel opgericht op grondgebied buiten de Ver. Staten (in Hawaii waaien de Sterren en Strepen) werd in Augustus 1923 toegewijd te Cardston, Alberta, Canada. In den vorm van een Malta-kruis opgetrokken, heeft het een Grieksche massiefheid met een Peruviaansch zweempje. Het maakt den optischen indruk van een pyramide of reuzenstapel.

Te Mesa, in den staat Arizona, waar zich een groot aantal leden der Kerk bevindt, werd in 1924 een tempel ingewijd, de negende door het Laterdaagsche volk gesticht.

De Zoutmeertempel.

Keeren wij nu tot den Zoutmeertempel terug. Het ontegenzeggelijk origineel gebouw is moeilijk te classificeeren wat den bouwstijl aangaat. Het heeft zoowel Gothische als Romaansche trekken. Sommige architecten hebben het grijsgranieten Godshuis beschreven als een wijziging van de Rond Gothische bouworde, terwijl anderen het Romanesk genoemd hebben en wel hierom, dat het ten deele de casteltrant volgt. Geldt dit echter voor het uitwendige, binnenin past die beschrijving in het geheel niet. Daar ziet men hooge gewelven noch massieve dwarsbalken. Het interieur doet eerder aan den Renaissance-stijl denken.

„'t Gebouw is mooi als een geheel,
 Symmetrisch opgetrokken,
 Maar ook in menig onderdeel:
 Daar zijn de zonneblokken,
 En aard- en maan- en sterresteen,
 Die kunstnaarshand bewerkte,
 Maar die des bouwers hand alleen
 Tot enkelen beperkte.”

Op de hoogste torenspits (daar zijn er zes: drie aan de oost-, drie aan de westzijde) staat een beeld met een bazuin. Dat beeld stelt den engel Moroni voor, een oud-Amerikaansch profeet, zoo gelooven de Mormonen, die ongeveer 421 na Chr. stierf en die, als een opgestaan wezen, in 1823 den veertienjarigen Joseph Smith bezocht en hem de boodschap van het herstelde Evangelie afleverde, volgens de voorspelling van den Ziener op het eiland Patmos (Openb. 14:6 en 7):

„En ik zag een anderen engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwige Evangelie, om te verkondigen dengenen die op de aarde wonen, en aan alle natie en geslacht, en taal en volk, zeggende met een groote stem: Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, want de ure zijns oordeels is gekomen; en aanbidt Hem, die den hemel, en de aarde, en de zee en de fonteinen der wateren gemaakt heeft”.

Evenals de andere Mormonentempels werd ook de Zoutmeertempel opgericht voor een eigenaardig doeleinde. Er is een hemelsbreed verschil tusschen den Mormoonschen tempeldienst en dien van katedralen, tabernakels, synagogen of moskeeën. Vandaar het bijzondere bouwplan, vooral wat het inwendige betreft. Elke zaal, elke kamer werd voor een bepaald gebruik gebouwd, afgewerkt en gemeubileerd. Er is geen louter vertoon, geen overdaad van materialen, maar alles is, zoo gelooft het Laterdaagsche volk, zooals het Huis Gods zijn moet waarvan gezongen is:

„Gewijd gebouw! van wat geloof vermag exempel
Uitnemend mooi: geloof dat leven toont door werk,
Hoe draagt gij van de leer van den Verlosser 't stempel,
Zoo ruim, zoo degelijk, zoo welgegrond, zoo sterk!

Spreek tot ons van den tijd wen snellijk tot zijn tempel
De Engel des Verbonds zal komen: 't Hoofd der Kerk!
Betreden voor dien tijd tienduizenden uw drempel
Tot eigen heil en dat van hen wien paal en perk
Gesteld werd in het oord waarheen de dooden gaan,
En waar de kerkerdeur niet open wordt gedaan
Voordat de volle schuld, de „laatste penning” daar is!
Druk dat op ons gemoed, opdat wij onverflauwd
Verrichten 't groote werk, dat ons is toevertrouwd,
Totdat des Meesters mond zal zeggen dat het klaar is!”

Laat mij tot besluit u pogen in te leiden in de gedachtenwereld der Laterdaagsche heiligen met betrekking tot tempelceremonieën en plechtigheden in het algemeen. Het evangelie is in hunne oogen niet louter een zedenleer. Anders zou een eerlijk, oprecht leven alles wezen dat er van de kerkleden geëischt werd en zou het onnoodig zijn dat de ritën en ceremonieën der kerk nageleefd werden. Die plechtigheden zouden dan niets anders dan een soort van gods-

dienstigen opschik wezen, van geen werkelijke waarde in het plan van leven en zaligheid. Maar dat strookt zoo min met de moderne openbaringen, waarop de kerk aanspraak maakt, als met de leeringen van het Nieuwe Testament, zoo gelooven de Mormonen. Even zoo min met het universeele aanbiddingsinstinct.

Naast het verlangen om te aanbidden — universeel of vrijwel universeel — heeft men altoos aangetroffen zekere riten en ceremonieën, hulpmiddelen bij de aanbiddingspogingen der menschheid, die even eigen zijn aan de menschelijke natuur als het religieuze instinct. Gaat men redeneeren, dat de mensch God behoort aan te bidden omdat Hij het aanbiddingsinstinct in den mensch ingeschapen heeft, dan houdt het even goed steek, dat men de gepaste riten en ceremonieën bezigt, want het naleven van riten is zoowel een instinct als het verlangen om te aanbidden.

Afgescheiden van de riten en ceremoniën en het zedelijk effect dat deze en andere aanbiddingshulpmiddelen op het moreele leven van den mensch hebben, is het Evangelie tevens een zelfstandige kracht. Het is het scheppend vermogen dat den mensch niet alleen macht geeft in deze wereld, maar hem — zoo hij er toe geraken kan door zijn geloof — eventueel tot schepper kan verheffen. Het geloof dat bergen verzetten kan is geen denkbeeldig iets. Het is ontegenzeggelijk wáár dat ons geloof in groote mate verzwakt door immoreele daden, ja dat zulke handelingen het geheel kunnen verwoesten. Maar geloof en moraliteit zijn geen wisselwoorden. Een moreel leven is een der middelen waarmede wij geloof aankweken, doch het is niet het eenige middel. Misschien zien wij geen moreele kracht in de verordening van den doop, in handoplegging of eenige andere plechtigheid, maar onze gehoorzaamheid aan deze riten en verordeningen kan een even doelmatig hulpmiddel zijn voor het ontwikkelen van ons geloof als welke liefdesdaad ook. Geloof is altijd een hemelgave, die door gehoorzaamheid verkregen wordt, zoowel als alle andere zegeningen.

Hoe grooter ons geloof, des te waarschijnlijker is het dat wij een moreel, Godvreezend leven zullen leiden. Dat bewijst echter niet dat het eenigste doel van den godsdienst is het ontwikkelen van wat men doorgaans verstaat onder een ideale zedenleer. Bij de Laterdaagsche heiligen zijn het gezag en de zending van Jezus Christus van groot gewicht, onafhankelijk van de moreele voorschriften die Hij gaf, al waren die voorschriften in Zijn leven ingeweven. Verhooging door Hem beteekent voor het Mormoonsche volk bevordering tot het scheppingsvermogen, dat Hijzelf gebruikte toen Hij de wereld te voorschijn bracht.

Er zijn zeer veel menschen buiten het Christelijke geloof die in hunne zeden wellicht een even hoog ideaal hebben als de zeden der Christelijke geloovers. Als men nu alleen om de zedenleer het geloof in Christus omhelsde, dan zouden die buitenstaanders

DE STER NEDERLANDSCH ORGAAN VAN DE LATERDAGSCHE HEILIGEN

Redacteur: FRANK I. KOOYMAN - Assistent: PIETER VLAM

VAN DE REDACTIE.

President en Zuster Widtsoe naar Salt Lake City.

De Kerkleiders in Utah hebben den president der Europeesche Zending uitgenoodigd, dit jaar de April-Conferentie te Zoutmeerstad te komen bijwonen. Ongetwijfeld is het om gewichtige redenen dat hiertoe overgegaan is. Wij herinneren ons niet dat ooit te voren het hoofd der Zending aan deze zijde van den Atlantischen Oceaan tijdens zijn zendingsperiode een algemeene conferentie heeft bijgewoond.

De president en zijne echtgenoot, die hem zal vergezellen, gaan met ons aller zegenbeden. Wij hopen hen spoedig na de Conferentie in Nederland te zien en het gewichtige nieuws uit hun eigen mond te hooren dat zij alsdan zullen hebben mee te deelen. „God zij met U tot ons wederzien”.

Een Chineesche tempel in Utah.

Velen onzer lezers zullen zich de mooie gekleurde platen herinneren van Bryce Canyon in het zuiden van Utah, die verleden jaar in het Eeuwfeestnummer van de Utah-Nederlander verschenen.

Zij, die dat natuurwonder bezocht hebben, zijn het er over eens, dat het alle beschrijving te boven gaat. Wie zich tienduizenden kerktorens en tempeltinnen kan voorstellen, keurig gevormd en getint in de zuiverste kleurenharmonie, waaraan het licht der zon gloed en leven geeft, hij verbeeldde zich dat hij op den rand van een grooten afgrond staat en dit machtige meesterstuk overblijkt

„Ik kwam in deze canyon aan in een auto met twee reisgenooten, een getrouwd paar”, zoo schrijft een bezoeker. „Toen wij op den vollen pracht van dit onvergetelijke schouwspel blikten, schoten mijn oogen vol tranen. De dame gilte van verbazing, terwijl haar echtvriend sprak: „Mijn God! is het werkelijk?” en stil werd.

„Als ik twintig regenbogen in de lucht gezien had, terzelfder tijd, had het mij niet méér kunnen verbazen”.

De „tempel” op onze voorplaat is de „Chineesche” genoemd: een Chineesche tempel, die niet in China staat en die feitelijk . . . geen tempel is!

Gemeente-conferenties op 5 April a.s.

De Zendingen in Europa gaan dit jaar op 4 en 5 April een feestviering houden in den geest van die van verleden jaar: de Eeuwfeestviering.

Zaterdag den 4den dient iedere gemeente een programma uit te voeren en Zondag 5 April gemeente-conferentie te houden. Per brief zullen hieromtrent verdere inlichtingen verstrekt worden.

Vastendag verzet.

In plaats van Zondag 5 April zal Zondag 29 Maart een vastendag zijn in de Nederlandsche Zending. Dit met het oog op de feestviering op den eersten Zaterdag en den eersten Zondag in de stichtingsmaand der Kerk. K.

»ALS IN EEN GRAF INGEDOMPELD«.

Een onzer lezers zendt ons het volgende uittreksel toe uit een boek dat meer dan tweehonderd jaar geleden gedrukt werd. Wij zijn hem dankbaar voor zijn inzending.

„De Doopplaatzen en Doopvonten plagten van ouds gesticht te worden buiten de Kerken; zooals er noch hedendaags te Romén, te Pisa, te Florense en op meer andere plaatzen gezien worden. Men heeft het ook uyt de oude Schryvers, als uyt Cyrillus, Bisschop van Jeruzalem, Paulinus, Bisschop van Nola, enz. De laatste getuigt dat hij een plaats om te doopen gesticht heeft tusschen twee Kerken.

Deze Doopvonten waren van ouds gemaakt als waterbakken, daar de doopelingen als in een graf ingedompelt wierden. Sommige geleerden meenen dat er in de eerste drie eeuwen der Kerke geen bijzondere plaatzen zijn geweest, die tot het doopen gebruikt wierden. Deze Doopvonten waren doorgaans achtkantig gelyk uyt eenige Veerzen, dewelke Ambrosius toegeschreven worden en by Gruterus te leezen staan, schijnt te blijken. Doch Udalricus, Bisschop van Augsburg, liet een Doopvonte uyt een rotze houwen, en gaf haar de gedaante van een tonne.

Doorgaans waren ze van hout of steen: naderhand wierden ze van marmer, ja zelfs van silver gemaakt. Mabillon, spreekende van de Doopvonte van Verone, getuigt dat ze van Porfiersteen gemaakt, en in de ronte 26 voeten wijd was.”

Historie ofte beschrijving van 't Bisdom Utrecht,
door H. V. R. (1719).

Bezint eer ge begint.

Wie roekloos in zijn drift de handen sloeg aan 't zwaard,
Bijt in zijn vuist van spijt wanneer de drift bedaar.

Muslih Eddin Sadi.

ZALIGHEID DOOR GENADE.

Ben Daniels.

- Keesje ?
- Ja, vader ?
- Keesje, vertel jij me eens waar je gisteravond geweest bent ?
- Naar de protestantsche kerk, vader, met m'n vrindje.
- Je bent *Mormoon*, m'n jongen, zou je niet beter doen als je naar je eigen godsdienstoefening ging ?
- Ja, vader, als u dat liever hebt. Maar ik môcht van moeder. M'n vrindje gaat soms mee naar onze Zondagsschool en nu zei moeder dat ik wel eens met hem mee mocht gaan.
- Goed, Keesje. En waar sprak de dominee over ?
- Over zaligheid en genade, vader. Hij zei dat de zaligheid Gods gave is.
- Dat staat in Efeze twee, m'n jongen.
- Ja, vader, in verzen acht en negen.
- Goed onthouden, Keesje. En wat zei de dominee nog meer ?
- Dat onze werken niets geven, vader.
- Zoo staat er, Keesje. „Niet uit de werken, opdat niemand roeme”.
- Maar onze Zondagsschoolleeraar is het niet eens met den dominee, vader.
- Zoo, zoo, Keesje. En wat zegt je Zondagsschoolleeraar dan wel ?
- Dat wij 't niet verkeerd begrijpen moeten, vader. Hij zegt óók dat de zaligheid door Gods genade komt. Maar hij vertelt het heel anders dan de dominee. Mijn leeraar zegt dat het plan der zaligheid Gods plan is, geen menschenplan. Gods liefdesplan is het, zegt hij. Door Gods genade hebben wij het Evangelie en omdat wij de zaligheid verkrijgen door het Evangelie, is het wáár dat wij uit genade zalig zijn : het is Gods gave.
- Dat heb je verbazend goed onthouden, Keesje. En wat zei de leeraar verder ?
- Hij zei, als wij vragen waarvandaan wij onze maatschappelijke zegeningen verkrijgen, zooals voedsel en kleding, geloovige menschen dan antwoorden zouden : die komen van God, het zijn zegeningen des Heeren — Hij geeft ze ons door Zijn genade — zoodat wij zeggen kunnen, uit genade worden wij gevoed en gekleed — niet uit de werken, opdat niemand roeme — voedsel en kleding zijn gaven Gods.
- Heel goed, Keesje.
- En dat is ook wáár, vader, want heeft God de aarde niet geschapen ? Hij heeft den levensgeest in het dierenrijk geplant en in het plantenrijk, waar onze spijs en ons deksel vandaan komen, zoodat ze eigenlijk uit Gods genade voortvloeien en niet uit menschenwerken.
- Maar onze arbeidzaamheid dan, Keesje ?

— Oók door onze arbeidzaamheid, vader. De menschen ploegen, zaaien en wieden; ze haïen den oogst binnen en alles hangt van hun ijver af, van hunne werken. Toch is het door Gods genade dat de landbouwers welvarend zijn — niet uit de werken — het is Gods gave. Maar onze leeraar zegt dat wij met haast evenveel recht kunnen zeggen dat de landbouwers door hun vlijt welvarend zijn geworden. Hij zegt dat het 't best is te zeggen dat het die menschen uit Gods genade wél gaat, door hun vlijt.

— Prachtig, Keesje. En wat zegt je vrindje daarvan?

— O, wij hebben er druk over geboomd, vader. En hij zal zijn vader vragen wat die ervan denkt. Wij hebben samen een tekst opgezocht in het Nieuwe Testament, waar staat dat je niet zeggen moet *Heere, Heere*, maar den wil van onzen Hemelschen Vader *doen*.

— Dat staat in Mattheüs zeven, Keesje.

— Jawel, vader. En wij hebben ook in Jakobus één opgezocht dat je *daders* des woords moet wezen en niet alleen *hoorders*. Als Jakobus dominee geweest was, dan had hij dat zeker niet geschreven.

— Dat laatste heeft je leeraar je niet geleerd, Keesje, maar het is toch heel goed. Weet je nog meer?

— Dit alleen nog, vader, dat alle menschen eenmaal geoordeeld zullen worden naar hunne *werken*. Ze worden gered door hun *daden* en niet door *louter geloof* en evenmin door *loutere genade*. Maar Gods genade is onontbeerlijk, ons geloof is onontbeerlijk en onze werken zijn onontbeerlijk.

— Keesje, als ik je schoolmeester was, kreeg je een tien. Ga nu maar weer spelen, m'n jongen. Dag, Keesje!

— Dag, vader!

EEN WELSPREKEND STEMPEL.

In het krankzinnigengesticht Rufach in den Opper-Elzas bedient men zich, naar de *Wahrheitszeuge* mededeelt, van een groot stempel met de woorden: „Asile de Roufach: l'alcool et la syphilis sont les grands pourvoyeurs” (de alcohol en de syphilis zijn de groote leveranciers voor onze stichting).

(ncp).

WAT IS EEN KRUISKEN?

Een *Kruisken* is een recht houtjen en een dwars houtjen: die maken een *Kruisken* te zamen. Iemand is rijk: dat is een recht houtjen; maar hij heeft niet één uur gezondheid: dat is een dwars houtjen, samen een *Kruisken*. Iemand is gezond als een visch: dat is een recht houtjen; maar hij kan van het eene brood aan het andere niet geraken: dat is een dwars houtjen, item een *Kruisken*. Iemand

is wel getrouwd: dat is een recht houtjen; maar hij krijgt geene kinderen: dat is een dwars houtjen, item een *Kruisken*. Iemand is van God begaafd met schoonheid: dat is een recht houtjen; maar zij wordt geschonden door de pokskens: dat is een dwars houtjen, item een *Kruisken*. Iemand zit in een goede huishouding, den winkel vol nering, heeft een beleefden man, zoete kinderen, dat is een recht houtjen; de vader komt onvoorziens te sterven: dat is een dwars houtjen, item een *Kruisken*. Iemand heeft zonen van kloek verstand, ervaren in talen: dat is een recht houtjen; maar zij loopen in 't wild: dat is een dwars houtjen, item een *Kruisken*. Iemand heeft eene vrouw gelijk een Engel: dat is een recht houtjen; maar het is een kiekenhoofd en eene lantaarn zonder licht, dat is een dwars houtjen, item een *Kruisken*. Haman is de gunsteling van koning Ahasveros, hij zit aan tafel nevens zijne Majesteit: dat is een recht houtjen; maar Mordechai doet hem geene eerbiediging: dat is een dwars houtjen, item een *Kruisken*; ja, een *Kruisken*, hoog vijf en zeventig voeten, daar hij aan is opgehangen.

A. Poirters.

NOG EENIGE ZALIGSPREKINGEN.

Zalig die minnen!

Zij worden bemind:

Liefde is een Kracht, die den Haat overwint.

Zalig die wachten!

Zij leeren geduld:

Is niet de vrucht eerst in bloesem gehuld?

Zalig die werken!

Hun bloeit de woestijn:

Arbeid doet wondren, is zielsmedicijn.

Zalig die strijden!

Zij worden bekroond:

Daar is geen deugd, die zichzelf niet beloont.

Gewijzigd naar J. J. L. ten Kate.

PRIESTERSCHAPSVERGADERING.

3	Maart.	De Koninklijke wet. Jakobus 2: 1—10.
10	„	De Godsdag. 2 Petrus 3: 8—13.
17	„	Zondevergeving. 1 Johannes 1: 8—10; 2: 1—6.
24	„	In witte kleederen. Openb. 7: 9—17.
31	„	Open.

NIEUWE RIJMPREEKJES.

7. Aan het Strand.

'k Stond aan het strand, ons vlakke strand, waarlangs de branding klaaglijk ruischte. (Hoe vaak was 'k aan dien waterkant, dat wild en woest de Noordzee bruiste!). Nu was haar aangezicht zoo vlak alsof het nooit van wrevel sprak.

'k Had haar in jaren niet gezien: een eeuwkwartaal was er vervlogen. Ik had gehoopt: misschien, misschien Nu lag ze daar weer voor mijn oogen, die eigen, ongemeten plas, die in mijn jeugd de mijne was.

Ze was *mijn* zee! Ik had haar lief. Ik was haar kind als kustbewoner. Mijn ziel beminde instinctief haar schoon — daar was voor mij geen schooner. *Mijn* zee in avondzonnepracht, *mijn* zee in bliksemvuur bij nacht.

'k Zag sinds d' Atlantische' Oceaan, ik trok hem over, heen en weder; Ook heb ik aan de kust gestaan der Stille Zuidzee, eindeloos breeder dan de eerste liefde mijner jeugd — ze hebben mij niet zóó verheugd.

'k Zag ook een binnenlandsche zee, het Zoutmeer, in zonsneergangsluister, dien 'k nooit aanschouwde op Hollands reê, doch in mij duurde 't zacht gefluister en 't donderen der Noordzee voort, dat mij van jongsaf had bekoord.

Toch zag 'k nu niet die zee van ouds, al werd ik thans als toen bewogen (want in mijn harte was niets koude, er welde een traan zelfs in mijn oogen) — het was niet meer diezelfde plas omdat de aanschouwer anders was.

Als jongen zag ik enkel maar de golven die op 't strand zich braken. 'k Dacht toen niet: *daar is meenge baar, ver weg, die nooit het strand zal raken . . .* 'k Versta dat nu, en nimmermeer zie ik de zee van vroeger weer!

„Toen 'k kind was dacht ik als een kind” Nú denk ik aan de Zee der Waarheid; 'k voel dat ik me op haar strand bevind als knaap-man maar 'k versta met klaarheid: *daar ginds zijn golven, ver van 't land, die nimmer breken op het strand!*

Ik heb haar lief, de Waarheidszee, al zie ik haar ook onvolkomen. Ik schaam mij niet, ik dweep er mee als ooit in mijne jongensdroomen met „de allermooiste zee op aard”: ik voel zij is het overwaard.

Ik weet te juichen op haar kust! Ik zal getuigen, ik zal „seinen”, maar desondanks ben 'k mij bewust, *dat ginder waarheidsgolven deinen, die nu mijn kinderoog niet ziet, doch — hoop ik — zien zal in 't verschiet.*

Reympreecker.

kunnen zeggen: Wij zijn zoo zedelijk zónder als gij mét uw Christendom; en daarom het geloof van den Meester niet omhelzen. *) De Christelijke leer echter, volgens de Mormoonsche geloofsprediking, legt beslag op het gehéele menschenleven, lichamelijk, geestelijk en verstandelijk. En des menschen hoogste mogelijkheden in dit en het komende leven kunnen alleen bereikt worden door geloof in — en het naleven van — Christus' voorbeeld en leeringen. Wij mogen niet altoos verstaan *waarom* Hij zekere ceremonieën en verordeningen wél naleefde en andere daarentegen niet, maar als Hij in het naleven er van kracht en gerechtigheid vond, welk excuus kunnen wij dan hebben als wij ze nalaten?

De Laterdaagsche man of vrouw die zijn of haar geloof verrijken wil tot den hoogst mogelijken graad, zal verlangen elke rite en verordening in de kerk na te leven. In en door die dingen (volgens de wet der gehoorzaamheid aan den wil Gods) verkrijgt de mensch een volmaakter kennis van Gods doeleinden. Verrijkt geloof beteekent verrijkte macht, en ofschoon de mensch misschien in dit leven geen gebruik zal kunnen maken van al de vermogens die hem geworden door zijn verrijkt geloof, zullen zij ongetwijfeld in de eeuwigheid tot haar volle recht komen. De Mormoon die niet de noodzakelijkheid inziet van de verordeningen van het huis Gods en die geen gehoor geeft aan de vereischten van het Evangelie met betrekking tot al zijn riten en verordeningen, kan geen behoorlijk begrip hebben van het groote werk dat op het Laterdaagsche volk rust, en kan evenmin de zegeningen genieten die voortvloeien uit gehoorzaamheid aan een hoogere wet dan die des menschen.

Er is een neiging onder zekere sprekers en schrijvers, den nadruk te leggen op de zedenleer van groote denkers, alsof die alle Godswetten omvatte. En die woordvoerders zijn soms zoo eenzijdig, dat zij er geen nut in zien, het een of ander door God gegeven gebod te gehoorzamen, als het niet gepaard gaat met iets dat inbegrepen is in een door menschelijke wijsheid saamgestelde zedencode. Die neiging blijkt ook hieruit, dat velen liever verhandelingen lezen gebaseerd op de Schriften, dan de Schriften zelve. Het is van even groote waarde voor het aankweken van ons geloof, zoo zeggen de Laterdaagsche heiligen, dat men een verslag leest van den doop van Christus en Zijne Avondmaalsinstelling als van de Bergrede. Want Hij heeft ons geen reden gegeven om te gelooven dat Zijn ritueele verordeningen minder gewichtig zijn dan zijn moreele voorschriften. *Ritueel is niet altoos franje, ceremonie niet altijd zielloos.* Wie een zuiver inzicht verlangt in het wezen

*) De Mormonen erkennen volmondig het goede en grootsche bij heidensche volken. Volgens hun kijk op de cultuurgeschiedenis der menschheid geeft de Albestuurder aan alle volkeren voorgangers en leermeesters met die mate der waarheid die zij verdragen kunnen. De heidensche volken hebben zekere voorrechten, volgens de Mormoonsche openbaringsboeken, en zullen eenmaal, hier of hiernamaals, kunnen deelen in al de zegeningen van het volle Evangelie.

van het waarachtig godsdienstig leven, houde daarmede rekening.

De Mormoonsche kerk is Roomsch noch Protestantsch, orthodox noch modern, zooals Nederland die woorden kent. Zij geeft „allen menschen het recht om te aanbidden hoe, waar en wat zij ook willen.” Als hare leden geneigd waren om te critiseeren, dan zouden zij wellicht de Roomsch-Katholieke kerk overdadig noemen in haar ritueel, en de Protestantsche te poover. Het ware midden, zoo leert de Mormoonsche kerk, ligt in het gepaste en strikte waarnemen van de voorschriften en riten en verordeningen, geleerd en nageleefd door den Zaligmaker. Of Zijne geloofsprediking strookt met menschenlijke zedencoden of niet, de Laterdaagsche heiligen gelooven dat er in elk leerpunt en in elk voorbeeld, door Hem gegeven, moreele kracht schuilt.

K.

ZENDINGSNIEUWS.

Benoemd en Verplaatst.

Ouderling Fred. M. Weenig is aangesteld tot Secretaris der Zending.

Ouderling Hoyt W. Brewster is verplaatst van Leeuwarden naar Rotterdam, waar hij aangesteld is tot Secretaris van het O.O.V. en Zondagsschoolwerk der Zending.

Ouderling Phares N. Green is van Rotterdam-Overmaas naar Leeuwarden verplaatst.

CONFERENTIE VAN DE ZUSTERS-HULP-VEREENIGINGEN.

Aan de Hulpvereenigingsleidsters en Gemeenteleiders :

Zondag 15 Maart a. s. is Conferentie-dag, waarop het stichten der oorspronkelijke kerkelijke Zusterskring herdacht wordt, dat op 17 Maart 1842 plaats had. Programma's zijn U reeds toegezonden.

Elisabeth J. Kooyman.

INHOUD.

Chineesche Tempel in Utah	65	Zaligheid door genade	75
Tempelbouwers	66	Een welsprekend stempel	76
Van de redactie :		Wat is een kruisken?	76
President en Zuster Widtsoe		Nog eenige Zaligsprekingen.	77
naar Salt Lake City	73	Priesterschapsvergadering	77
Een Chineesche tempel in Utah	73	Nieuwe Rijmpreekjes	78
Gemeente-conf. op 5 April a.s.	74	Zendingsnieuws	80
Vastendag verzet.	74	Conferentie v. d. Zusters.	80
»Als in een graf ingedompeld«	74		

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 16 B Rotterdam. — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending
 Abonnementsprijs per jaar: Nederland f3.—, Buitenland f4.—.
 Afzonderlijke nummers 15 cent.